

The logo for Geneza, featuring the word "Гене́за" in a bold, white, sans-serif font. The letter "Г" is stylized with a horizontal bar extending to the left. The logo is set against a dark blue oval background.

Гене́за

ВИБІР ПІДРУЧНИКІВ

ДЛЯ 1 КЛАСУ 2023

geneza.ua

A decorative graphic element in the bottom right corner, consisting of a light blue triangle pointing towards the top right, partially overlapping a white square.

Генеза

Українська мова. Буквар

Світлана Тарнавська

📍 **Тарнавська С.С.,**

аспірантка Інституту педагогіки НАПН України,
авторка підручника «Українська мова. Буквар» та
навчальних посібників з української мови, авторка
підручників інтегрованого курсу «Я досліджую світ»

Принцип науковості пов'язаний із принципом доступності

У сучасній дидактиці принцип доступності трактується як принцип посильних труднощів.

Доступним визначається той зміст процесу навчання, що викликає в учнів труднощі, які вони здатні подолати.

Ми пропонуємо такий рівень навчання, який, з одного боку, є доступним для дітей, але водночас вимагає від них серйозних розумових зусиль.

Для вас розроблено:

- Календарно-тематичне планування
- Конспекти уроків
- Презентації до уроків

<https://www.geneza.ua/product/1117>

Прихований методичний апарат

АБВГДЕЖЗИЙПРСТУФХЦЧШЩЪЬЮЯ

— 0 —

— 0 — 0 — 0 —

Розфарбуй букву.

лук
лак
синиця
суниця

<u>На</u> ум
<u>А</u> нтон
<u>А</u> нна
<u>Но</u> нна

Мамо! Ма-а-мо-о!

Тату! Та-а-ту-у!

Анно! А-а-нно-о!

Нонно! Но-о-нно-о!

— Тату, а-у-у! Мамо!

— Тут! Ми тут, Нонно!

Он Наум. А ми тут.

Ми вивчали букву **А**, ми вивчали букву **У**.

Малюки кричать: «У-а!» А у лісі ми: _____

У долині жив удав.

Удавав, що все він знав.

Удавав, що все умів.

У траві хвостом вертів.

У ріку лише дивився —

Удавав, що вже умився.

Ганна Чубач

у — у — у

у у у

у-у! у-у!

Маму, а-у-у!

у-у!

Між голосніх — важлива буква У.

Ви, діти, запитайте: «Чому?»

— Без букви У не вимовить дитина

святé і гóрде слово — Україна!

Мирослав Артимович

Гене́за

Допомагає пізнавати навколишній світ/довкілля
дитини і самого себе

ліва

ліве

Гене́за

Допомагає пізнавати навколишній світ/довкілля дитини
і самого себе

мі́ло
мі́ли
намі́лили

ли́ла
ли́ли
нали́ли

— Мамо! Мамо! Там тато.
— Тато _____.

Гене́за

Структура і зміст навчання

розкажи

напиши, намалюй, поєднай, розфарбуй

поміркуй

послухай; прочитай, якщо вмієш

Гене́за

Структура і зміст навчання

спиши з друкованого

граємо в гру,
моделюємо букви

склади букву, слово

перевір себе

Добукварний період

- підготовка до читання
- розвиток розуміння чути та виокремлювати слова в усному мовленні
- залучення учнів до дій зі сприймання, перетворення, виокремлення, аналізу й інтерпретації інформації
- оцінювання та використання усної інформації в реальній мовленнєвій практиці (через бесіду, дискусію у класі, групі, обговорення в парі тощо)
- розвиток мотивації до читання

Гене́за

Платформа для різних видів діяльності

- Розкажи (що зображено?, що відбувається?, де?)
- Порівняй ...
- Зроби власний висновок
- Застосуй / використай ...
- Вислови власне ставлення (що змінив би/змінила б?
- Чим доповнити /домалювати?)
- Придумай іншу кінцівку цієї історії ...
- Перескажи батькам ...

- Візьми інтерв'ю ...
- Знайди докази «за» і «проти» ...
- Висунь припущення про те, що могло б трапитись, якби ...
- Що/чому сподобалось і що/чому не сподобалось ...
- Організуй аукціон добрих справ ...
- Придумай нове призначення ...
- Напиши оголошення ...
- Створи рекламу...
- тощо

Гене́за

_____?

_____!

_____?

Формуємо комунікативні навички

Гене́за

📌 Розвиваємо критичне мислення, формулюємо
самостійні судження

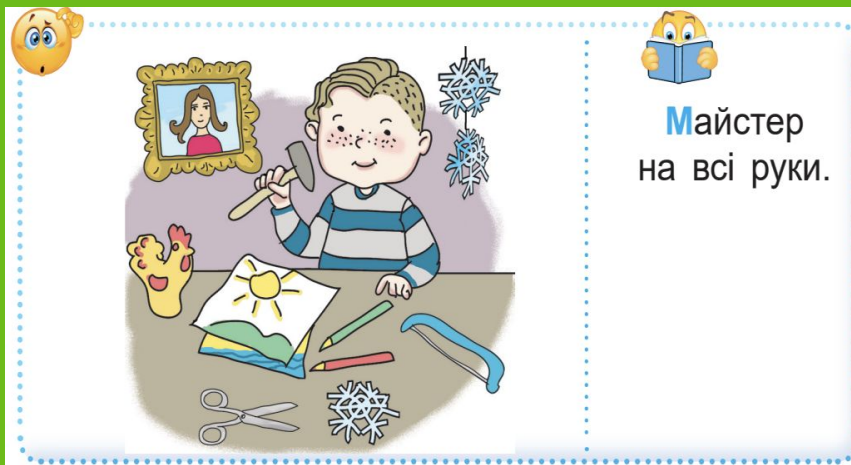
СКЛАДАЄМО РОЗПОВІДЬ

Іде Даринка по воду. Відро велике.
Даринка покликала Дениса.
Вони донесли відро додому.
Славні діти!

Гене́за

Формуємо і розвиваємо систему цінностей

Гене́за

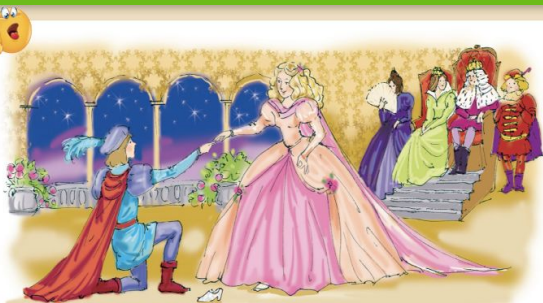
📌 Навчаємося без стресу

_ _ ?
 _ _ .
 _ _ _ .

КАЗКИ. МУЛЬТФІЛЬМИ

_ _ _ . _ _ ?

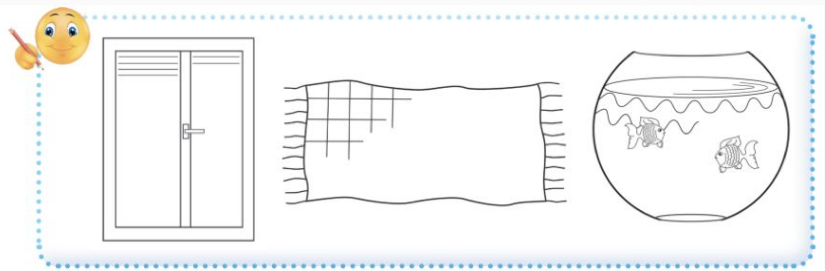
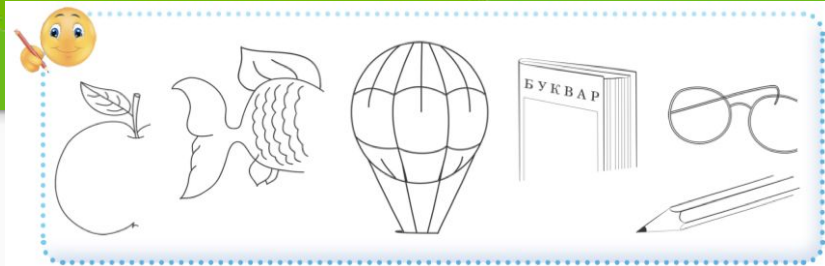
_ _ _ .

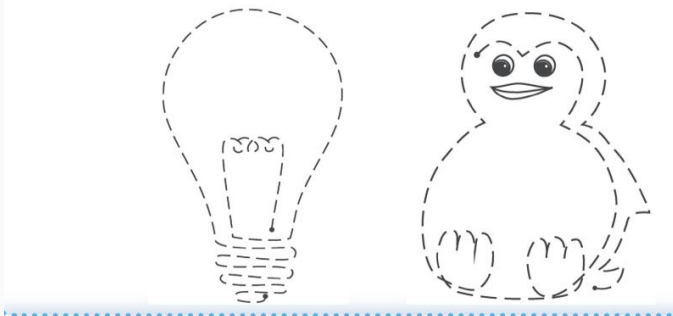
_ _ _ ? _ _ _ .

Гене́за

Підготовка руки до письма

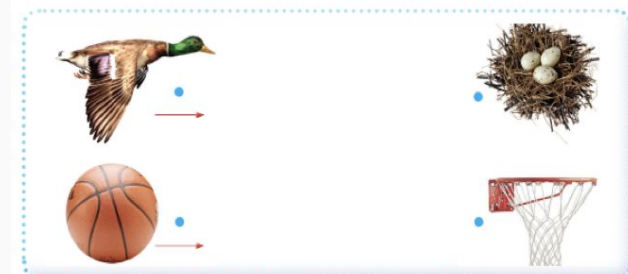
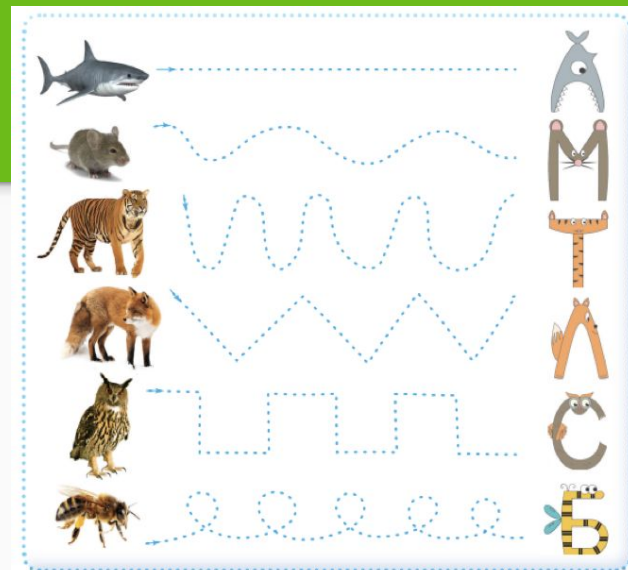
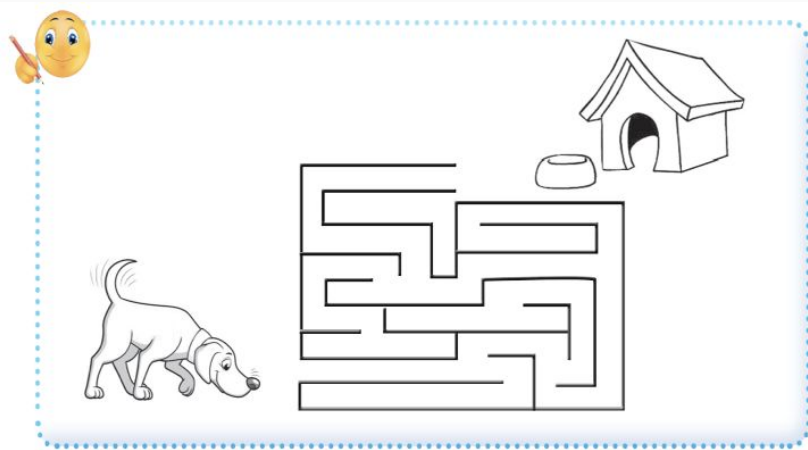
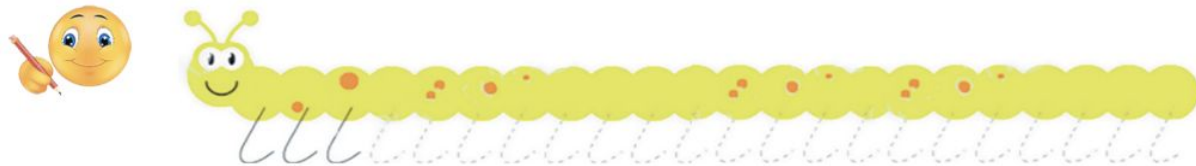

Наведи малюнок, не відриваючи олівця.

Гене́за

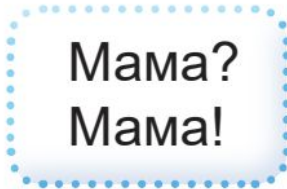
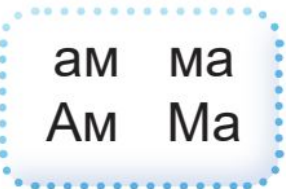
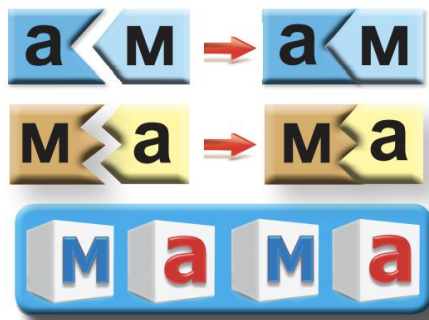
Ігрові форми графічних вправ

Основні завдання букварного періоду:

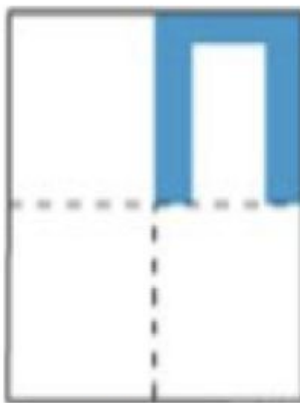
- Вивчити всі букви, навчити учнів правильно позначати звуки буквами.
- Навчитися читати плавно (складами) з переходом на цілі слова.
- Формувати навичку правильного, свідомого, виразного читання.
- Розвивати мовлення та мислення учнів.
- Формувати елементарні фонетичні, граматичні, орфографічні, лексичні уміння.
- Засвоїти правила графіки письма та вміння сприймати рукописний текст.

📌 Граємо - моделюємо

Склади папір по лініях.
Виріж витинанку.

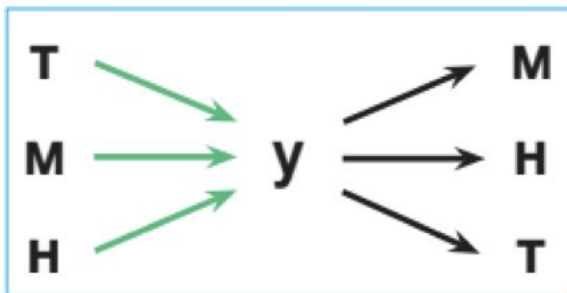
📌 Інтегрований підхід у навчанні

54

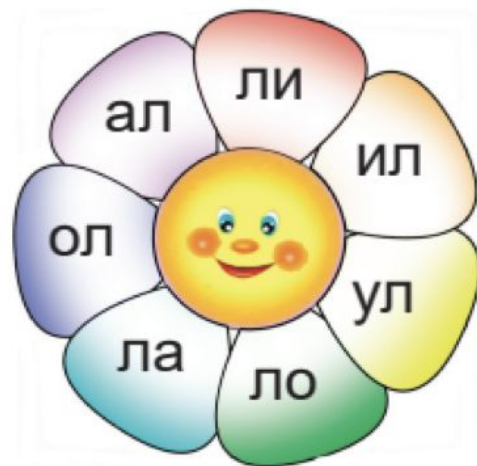
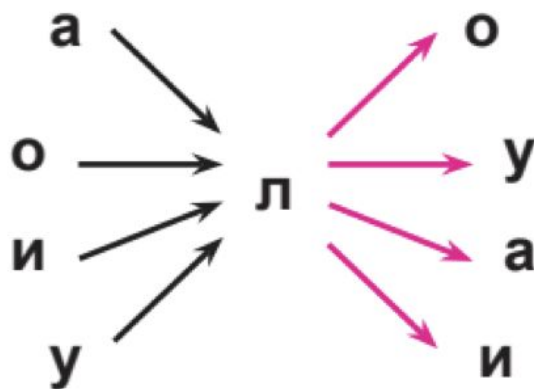
55

Гене́за

Звуковий аналіз чи
звуковий синтез?

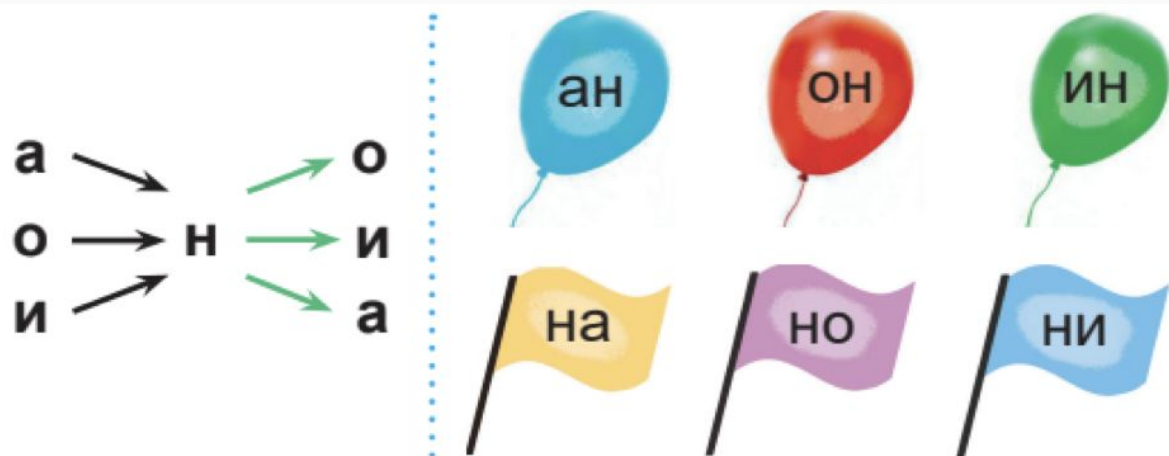
ум	му
ун	ну
ут	ту

Гене́за

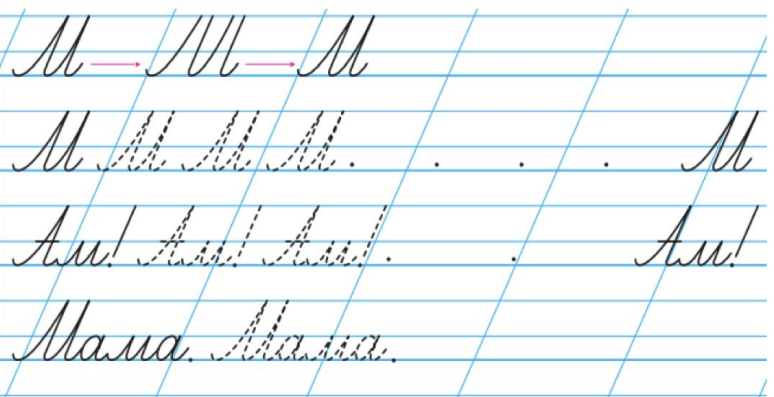
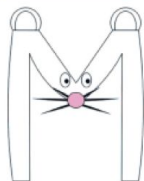
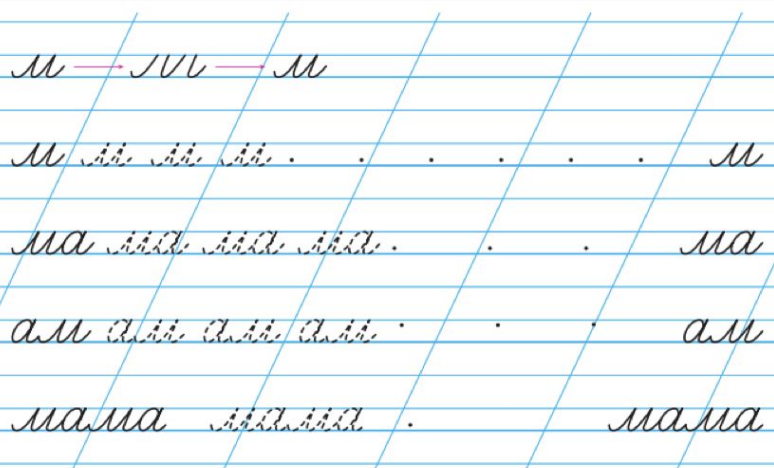
Звуковий аналіз чи
звуковий синтез?

	о		и		і	
м	ом	мо			ім	
т			ит	ти		ті
н	он	но			ін	
л			ил	ли		лі

Генеза

Зразки каліграфічного
написання букв

Гене́за

Хто в якій країні живе?

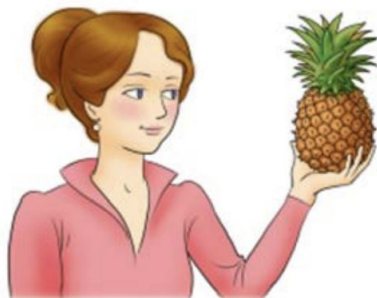
В Україні живуть українці.

В Італії — італійці.

У Франції — французи.

В Австрії — австрійці.

Прапори
країн

У мамі ананас.

У мамі ананас?

У мамі ананас!

Вправи на інтонування речень

ЧОМУ?

Чому часнік мене пече?

Чому вода завжди тече?

Чому так темно уночі?

Чому солодкі калачі?

Марія Чумарна

Чому часнік мене пече?

Чому **часнік** мене пече?

Чому часнік **мене** пече?

Чому часнік мене **пече**?

Гене́за

СКОРОМОВКА

*Дім одуда на дєреві?
На дереві дім одуда!*

СКОРОМОВКА

У Бориса барабан.
Він по ньому:
бам-бам-бам!

Розвиваємо артикуляцію першокласників

СКОРОМОВКА

ЗАКЛИЧКА

Сонечко, сонечко,
виглянь у віконечко!
Дітки гуляють —
тебе виглядають.

Гене́за

Досліджуємо утворення слів

мак
маки

ма́ківки

ма́ківка

Піна з мила.

Піну змила вода.

Гене́за

луна́ — **луна́ти**
А-а! О-о!

смарагдовий
колір

багряний
колір

бурштіновий
колір

Збагачення активного словника учнів

Грак або крук.

Га́ва або воро́на.

┌ — .

┌ — — .

Краплина роси — **перлина**.

Гене́за

Інсценування

ГРА «ІНТЕРВ'Ю»

	Я вмію ... А ти?
	Я знаю ... А ти?
	Я люблю ... А ти?
	Я мрію про ... А ти?
	Я хочу стати ... А ти?

7. Театралізуйте.

— Доброго ранку!
— Привіт!

— Добрий день!
— Вітаю Вас!

— Дозвольте!
— Будь ласка!

— Будь ласка!
— Дякую!

— Спасибі!
— На здоров'я!

Гене́за

📌 Розвиваємо логічне мислення

5. 🧐

Хто це? Що робить?	Тому що...
	
	
	

Послухай або прочитай описи друзів та підпиши їхні імена.

Ніна, Антон, Ната і Том друзі. З обох боків від Тома зображені дівчатка. Ніна має веснянки, такі самі як і її старший брат.

Дітей звати Євген, Єгор, Єва й Євгенія. Єва не читає, а Євген не миє руки. Напиши, хто що робить.

Гене́за

Робота з анаграмами, паліндромами, омонімами

око	корок
←→	←→
мім	тут
Пилип	сир і рис
↔	↔
Алла	кіт утік

- А мене нема!

КОТИКИ

ПІВНИКИ

У Каті коса.
Ото коса!

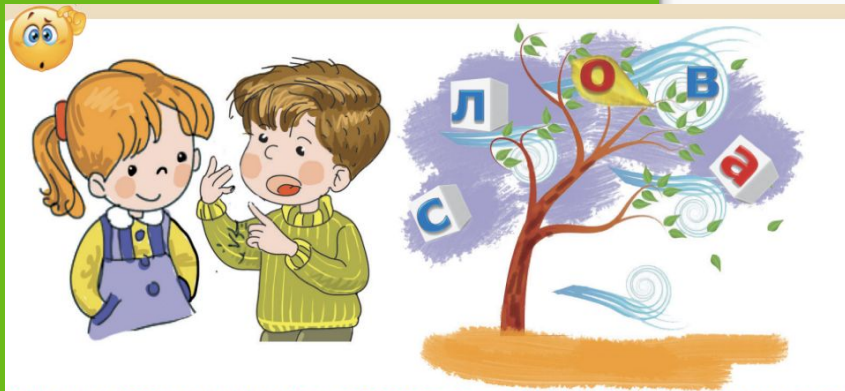

Ми на косі.
Коса велика.

І в Костика коса.
Він косітиме.

Гене́за

Аналізуємо фразеологізми та фразеологічні звороти

Слів на вітер не кїдай.

Майстер
на всі руки.

Гав ловити.

Бути неспритним.

Піймати гаву.

Байдикувати.

Гене́за

Особливості вімельбухів

- яскраві
- мало тексту
- насичені ілюстраціями
- знайомлять з навколишнім світом
- стимулюють мовлення, уяву, мислення
- розвивають почуття гумору
- повністю задіяний увесь простір
- сюжет створюється при сумісному розгляданні
- можливість щоразу вигадувати нові історії, сюжетні

Гене́за

Пригадайте малюнок парку восени. Які зміни відбулися в природі? Хто або що найбільше вразило чи здивувало? · На які дії, зовнішність людей ви звернули увагу? Які звуки можна почути, якщо опинитися «всередині» картини?

Знайди і розфарбуй об'єкти, в назвах яких є буква С. Обведи ті, в назвах яких є буква К.

Складіть діалог від імені обраних вами-героїв, що зображені на малюнку. Придумайте продовження історії для одного з них. Чи є щось кумедне та цьому малюнку? Назвіть. Поставте сусіду або сусідці по парті два запитання до цього сюжету.

Гене́за

Удосконалюємо вміння читати

Встанови відповідність між реченням і тим, який настрій воно викликає.

Смішно	Морозива у тарілці не залишилося.
Весело	Злий чарівник має намір перетворити усіх дітей на павуків!
Нудно	- Який сьогодні день? - Сьогодні! - Це мій улюблений день!
Сумно	Ура! Настало літо!
Страшно	Час лягати спати.

Пронумеруй речення так, щоб утворився зв'язний текст (оповідання).

- ☐ Тато з сином назбирали грибів повний кошик.
- ☐ Раненько тато й Іванко вирушили до лісу.
- ☐ З усіх боків його обліпили опеньки.
- ☐ Настала осінь.
- ☐ На галявині виднівся пенъ.

Українська народна пісня

Два півники, два півники
горох молотили.
Дві курочки-чубарочки
до млина носили.

Цап меле, цап меле,
коза засипає.
А маленьке козенятко
на скрипочку грає.

Танцюй, танцюй, козуленько,
ніженьками туп, туп.
Татусенько з матусею
надеруть* нам круп, круп.

*Надеруть – подрібнять.

**Віжки – довгий ремінь, мотузок, яким
правлять кіньми.

А вовчик-сірячок
з лісу виглядає.
Ухопив він козенятко
та й далі тікає.

Як узав старий цапок
новенькїї віжки**.
Одібрав він козенятко,
Залигав*** за ріжки.

Хоч вовчик обідрав
цапові ребёрце.
Зате в тата з матусею
ра́дується серце.

*** Залигав – надів мотузок на роги.

Пронумеруй речення за порядком дій у пісні.

- ☐ А вовчик-сірячок з лісу виглядає.
- ☐ А маленьке козенятко на скрипочку грає.
- ☐ Танцюй, танцюй козуленько, ніженьками туп, туп.

Гене́за

Удосконалюємо вміння читати

МАРШ УКРАЇНСЬКИХ ДІТЕЙ

Гей, гуртуймось та лучімся*,
українські діти!
Зранку, змалку вже учімся
для Вкраїни жити.

Поставаймо пара в пару
у громаду бучну**.
Затягнімо аж під хмару
співаночку звучну.

Нехай чує ненька мила
й наші рідні поля,
що росте в них наша сила,
а з силою — доля!

Марійка Підгірянка

УКРАЇНСЬКИЙ ПРАПОР

За малюнком і заголовком зроби припущення, про що йтиметься у творі.

Марійка малювала.
Спочатку взяла блакит-
ний олівець:

— Хай небо буде бла-
китне, ясне! А в небі сяє
сонечко!

Намалювала сонце, і
небо повеселішало. А внизу поле, чорне та
сумне.

— Розвеселімо його! — мовили жовта і бла-
китна барви і злінули додóлу: одна блакитним
дощиком, друга ясним проміннячком.

У чорній землі пробуділася насінинка:

— Як мені хороше! Дощик напоїв, а сонечко
зігріло. Буду я проростати.

І над землею піднявся зелений паросток.
А за ним решта веселих зелених паростків!

— Тепер я знаю, — засміялася Марійка. —
Де жовте й блакитне удвох, там настає весна!
Бо разом вони дають зелену барву.

Замилувалася Марійка жовтою барвою з
блакитною! Як сонечко з небом. Як волошка з
пшеницею. Як наш прапор.

За Зіркою Мензантиук

Гене́за

Формувальне оцінювання

А Б В Г Д Е Ж З И Й І К Л М

▲ Зафарбуй букви, що є у словах.

а а т т

а а а

о о а

т а т

м м а а

о м м

о о о

о т о

● Намалуй те, назва чого починається з букви.

т	о	м

■ Продовж послідовність.

а м о о...

а м о о

Н О П Р С Т У Ф Х Ц Ч Ш Щ Ъ Ы Я

●

т т	м м	т м т
а о	а а	о а

▲ Доповни звукові схеми.

□

--о □

□ --о

■ Познач ☒ пару букв, з яких можна утворити склад.

○ т т

○ т а

○ о т

○ т о

○ а о

○ м м

○ м о

○ о м

Тигреня просило тата
на верблюді покатати.
— Та ти що?! — промовив татко, —
то ж мале верблюденятко!

Віктор Дзюба

★

а	■
т	■
о	■

о а т а о а т а о а т а о а т

Гене́за

Дякуємо!

Успіх там, де ми з вами!

📌 Сторінка посібника
на сайті видавництва:

<https://www.geneza.ua/product/1117>

<https://www.facebook.com/genezaua>

Запрошуємо до **Viber-спільноти** вчителів
початкових класів >>> [Посилання на спільноту](#)